

ORDNANCE SURVEY

POILEASAIDH AINMEAN GÀIDHLIG

Ordnance Survey

Sealbh

Tha sealbh aig Cathraiche Bòrd NGD (Stiùiriche Obraichean) air an sgrìobhainn seo.

Eachdraidh atharrachaidhean a' phàipeir

Tionndadh 1.0	Samhain 2000
Tionndadh 1.1	Iuchar 2001
Tionndadh 1.2	Màrt 2003
Tionndadh 1.3	Giblean 2009
Tionndadh 1.4	Gearran 2015
Tionndadh 1.5	Giblean 2016

Seòladh 'son fios

Ma tha ceist agaibh mu ghnòthach sam bith anns an sgrìobhainn seo, cuiribh fios gu Manaidsear Toraidh an t-Suirbhidh Òrdanais ann an Alba tro Loidhne-taice an t-Suirbhidh Òrdanais.

Comharran-ciùird

Tha Ordnance Survey agus an Comharra OS nan comharran-ciùird clàraichte airson an t-Suirbhidh Òrdanais, a' bhuidheann nàiseanta clàradh tìre ann am Breatainn.

Clàr-innse

Earrann	Duilleag
1	Ro-ràdh4
2	Raon4
3	Prionnsabalan coitcheann airson ainmean Gàidhlig a làimhseachadh5
3.1	Bidh Suirbhidh Òrdanais:5
3.2	Cha bhi Suirbhidh Òrdanais:5
4	Bunan Ùghdarrasail5
4.1	Bidh Suirbhidh Òrdanais:5
4.2	Cha bhi Suirbhidh Òrdanais:5
5	Cruinneachadh agus clàradh fiosrachaidh5
5.1	Bidh Suirbhidh Òrdanais:5
5.2	Cha bhi Suirbhidh Òrdanais:5

Leas-phàipear

Leas-phàipear A	Seòrsachadh Ainmean6
A.1	Earrann na h-àrainneachd nàdarra6
A.2	Earrann na h-àrainneachd a rinneadh le daoine6
A.3	Earrann na h-àrainneachd a rinneadh le daoine6
Leas-phàipear B	Beag-fhaclair7
Leas-phàipear C	Sgrìobhainnean buntainneach7

1 Ro-ràdh

Tha an sgrìobhainn seo mu phoileasaidh ainmean Gàidhlig a' suidhe taobh a-staigh poileasaidh corporra ainmean an t-Suirbhidh Òrdanais (OS), a dh'fheumas dòigh-làimhseachaidh chunbhalach thar nam batharan mapaidd againn air fad.

An-dràsta, tha a' Ghàidhlig mar chànan traidiseanta coimhearsnachd, air a cuingealachadh sa chumantas ris na h-Eileanan Siar. Ach, a bharrachd air an seo, tha co-chruinneachaidhean cudromach de luchd-labhairt na Gàidhlig ann an Glaschu, Dùn Èideann agus Inbhir Nis, agus air Taobh Siar na Gàidhealtachd, cho math ri àireamhan beaga, ach fhathast cudromach, air feadh na h-Alba. Tha ainmean a thàinig às a' Ghàidhlig no a tha ann an litreachadh Gàidhlig gan cleachdadh air feadh na h-Alba (ach a-mhàin ann an Arcaibh is Sealtainn).

Tha Suirbhidh Òrdanais a' gabhail ris gu bheil cànanan lùthmhor agus buailteach a bhith ag atharrachadh. Tha grunn chultaran air buaidh a thoirt air a' Ghàidhlig, fear de na cànanan as sine san Roinn Eòrpa. Le mòran co-chomhairleachaidh le ùghdarrasan ionadail, prìomh bhuidhnean Albannach, comainn agus sgoilearan, tha sinn air feuchainn ri bhith cothromach is aig an aon àm a' feuchainn ris a' mhòr-chuid dhen luchd-cleachdaidh mheasgaichte a riarachadh.

Thathar air a bhith a' togail an tasglainn ainmean againn airson ùine fhada le làmh-chruinneachadh de dh'fhianais lèirsinneach is ùghdarrasail. Airson leantainn air creideas a ghleidheadh sna batharan a tha againn mar-thà agus nar comas air coinneachadh gu tur ri feuman margaidean chlàran-tìre san àm ri teachd, feumaidh sinn dèanamh cinnteach gu bheil ar cruinneachadh ainmean agus poileasaidh gleidhidh a' freagairt air atharrachaidhean litreachaidh agus cleachdadh ionadail.

Tha luchd-cleachdaidh a' dèanamh barrachd is barrachd feum de mheasgachadh de na batharan againn. Tha seo air cho tric 's a dh'fhaodas litreachadh is dealbh-chunntas ainme atharrachadh a shoilleireachadh. Tha e reusanta gum bi luchd-cleachdaidh a' sùileachadh gum bi fiosrachadh mu ainmean air a thaisbeanadh le cunbhalachd sna batharan againn gu lèir. Le bhith a' cur às do neo-riaghailteachd ann an ainmean sna stòran-dàta againn agus a' comharrachadh bhunan ùghdarrasail, bidh gleidheadh nas sìmplidhe agus cosgaisean nas ìsle.

Gu ruige seo tha an sgrìobhainn phoileasaidh seo a' mìneachadh a' phrionnsabail, nan dòighean is nam modhan a tha rin leantainn ann a bhith a' cruinneachadh is a' toirt dealbh-chunntais air ainmean Gàidhlig, far a bheilear gan cleachdadh san àbhaist, air mapaichean is batharan Suirbhidh Òrdanais.

2 Raon

Tha an sgrìobhainn phoileasaidh seo a' còmhdach cleachdadh is dealbhachadh ainmean, a' cleachdadh siostam litreachaidh na Gàidhlig air na mapaichean agus air na batharan againn.

Tha am facal ainmean san sgrìobhainn seo a' buntainn ri ainmean sònrachaidh a-mhàin, mar eisimpleir, Steòrnabhagh, chan e ainmean dealbhach mar eisimpleir, griod-cruidh.

3 Prionnsabalan coitcheann airson ainmean Gàidhlig a làimhseachadh

3.1 Bidh Suirbhidh Òrdanais:

- a' toirt taic don Phlana Cànain Nàiseanta Gàidhlig 2012-2017 a tha ag amas air “àrdachadh a thoirt air an àireamh dhaoine a tha ag ionnsachadh, a' labhairt agus a' cleachdadh na Gàidhlig ann an Alba” tro dhealbh-chunntas fhreagarrach airson ainmean Gàidhlig;
- a' feuchainn ri cunbhalachd a choileanadh ann an dealbh-chunntas ainmean anns gach sreath de mhapaichean agus anns na batharan aige gu lèir;
- a' leantainn gnàthachas litreachaidh na Gàidhlig, aontaichte le Ùghdarras Teisteanasan na h-Alba (SQA);
- a' dèanamh cinnteach gun toirear aire, an dà chuid do chleachdadh coitcheann is do dh'fhianais bho chruth eachdraidheil, nuair a thathar a' mìneachadh litreachadh agus/no dealbh-chunntas ainme;
- a' sireadh ùghdarras iomchaidh, tro bhuidhinn a tha aithnichte san fharsaingeachd airson inbhe a stèidheachadh, a thaobh dealbh-chunntas a dhèanamh air ainmean Gàidhlig, ach, far an èirich easaonta, a' dèanamh an deasachaidh dheireannaich gus a bhith cinnteach gum bi na mapaichean is na batharan aig ìre iomchaidh.

3.2 Cha bhi Suirbhidh Òrdanais:

- na phrìomh Ùghdarras airson ainmean Gàidhlig; no
- a' cur Gàidhlig air ainmean sam bith a tha ann an cruth gallda an-dràsta le ùghdarras neach fa leth sam bith.

4 Bunan Ùghdarrasail

4.1 Bidh Suirbhidh Òrdanais:

- a' toirt ri chèile co-aonta air cruth is litreachadh iomchaidh ainmean Gàidhlig tro Ainmean-Àite na h-Alba; agus
- a' leantainn riochd an là an-diugh airson Gàidhlig a rèir aonta Ùghdarras Teisteanasan na h-Alba.

4.2 Cha bhi Suirbhidh Òrdanais:

- a' gabhail ri breithneachadh aon neach a-mhàin ann am beachdachadh air ainmean Gàidhlig far am faod easaonta a bhith mu litreachadh no dreachd.

5 Cruinneachadh agus Clàradh Fiosrachaidh

5.1 Bidh Suirbhidh Òrdanais:

- a' cruinneachadh agus a' clàradh ainmean Gàidhlig, fo na riaghailtean a tha air am mìneachadh ann an Leas-phàipear A; agus
- far a bheil an dà chuid ainmean Beurla agus Gàidhlig air an clàradh fo na riaghailtean ann an Leas-phàipear A, a' toirt inbhe cho-ionann an dà chuid dhan Bheurla agus dhan Ghàidhlig le bhith a' dealbhadh an ainm san aon seòrsa cruth-clò agus meud litrichean. Dh'fhaodte gum bi seo fo ùmhlachd chuingealachaidhean corporra a' phròiseis chartagrafaich agus sgèile nam mapaichean; agus
- ag amas air cunbhalachd a choileanadh ann an litreachadh far a bheil an aon riochd ainme air feartan nàdarra, mar eisimpleir, abhainn, loch agus beinn; agus
- ag ùrachadh a' mhapaich aige a rèir nam poileasaidhean ath-sgrùdaidh a thathar air cur an cèill; agus
- ag amas air cunbhalachd a choileanadh a chuid mhapaich air fad.

5.2 Cha bhi Suirbhidh Òrdanais:

- a' cur ainmean dà-chànanach air feartan a tha a' tighinn taobh a-staigh Earrann na h-àrainneachd nàdarra, mar a tha air a mìneachadh ann an Leas-phàipear A.1, ach a-mhàin airson prìomh fheartan.
- ag eadar-theangachadh bho Ghàidhlig gu Beurla no bho Bheurla gu Gàidhlig gus còmhach ainmean 100% dà-chànanach a choileanadh.

¹ Mar as trice thèid teacs Gàidhlig a chur ron Bheurla ach dh'fhaodte gun atharraich seo bho bhathar gu bathar agus taobh a-staigh a' bhathair fhèin.

Leas-phàipear A: Seòrsachadh Ainmean

Tha a h-uile ainm a th' anns an Stòr-dàta Cruinn-eòlasach Nàiseanta (NGD) a' tuiteam taobh a-staigh aon de na trì prìomh earrannan gu h-ìseal:

A.1 Earrann na h-àrainneachd nàdarra

Bu chòir a bhith ag amas air cunbhalachd a choileanadh, agus, far a bheil an aon ainm air feartan nàdarra, mar eisimpleir abhainn, loch agus beinn, bu chòir dhan litreachadh a bhith co-ionann.

San àbhaist cha tèid ach aon ainm a shealltainn, agus 's e seo an cruth ris a bheilear a' gabhail gu h-ionadail agus/no gu eachdraidheil, co dhiubh is ann an Gàidhlig no am Beurla. Faodar eisgeachdan a dhèanamh airson prìomh fheartan.

Ri bhith a' gabhail a-steach Beurla no Gàidhlig:

Feart	Eisimpleirean	Ùghdarras airson stiùireadh	Eisgeachdan
Cruthan talmhainn	Eileanan Beanntan Cnuic Rubhannan Creagan	Mapadh eachdraidheil agus cleachdadh ionadail agus/no Ainmean-Àite na h-Alba (AÀA)	Eisgeachdan airson prìomh fheartan far a bheil cleachdadh stèidhichte ann a thaobh an riochd dà-chànanaich, mar eisimpleir: Eilean Leòdhais/Isle of Lewis Am Bràigh Riabhach/Braeriach
Uisge	Aibhnichean Sgìrean mara Bàigh is lochan	Mapadh eachdraidheil agus cleachdadh ionadail Ainmean-Àite na h-Alba	Eisgeachdan airson prìomh fheartan

A.2 Earrann na h-àrainneachd a rinneadh le daoine

Anns an àrainneachd a rinneadh le daoine, bithear a' cleachdadh ainmean dà-chànanaich ma tha iad rin lorg san àite fhèin agus far a bheil ùghdarras iomchaidh aig na riochdan.

Far am faighear iad cruinnichear ainmean dà-chànanaich airson an gleidheadh san NGD. Ach, far nach eil rùm gu leòr ri fhaotainn air mapaichean, thèid prìomhachas a thoirt don dreachd Bheurla a-mhàin air a' mhapa.

Ri bhith a' gabhail a-steach ainmean dà-chànanaich far a bheilear gan cleachdadh:

Feart	Ùghdarras airson stiùireadh	Eisimpleirean
Bailtean	Clàr-ainme an Ùghdarras Ionadail	Steòrnabhagh/Stornoway
Ainmean Rathaidean is Shràidean	Clàr-ainme an Ùghdarras Ionadail	Rathad a' Mhaoir/Constable Road
Ainmean Thogalaichean Coilltearachd (Dèante le daoine)	Ùghdarras na Coilltearachd/Luchd-seilbhe	
Mion-ainmean eile	Clàr-ainme/Luchd-seilbhe	

A.3 Earrann na h-àrainneachd rianachd

TRi bhith a' gabhail a-steach Beurla no Gàidhlig mar a dhearbhas an t-ùghdarras:

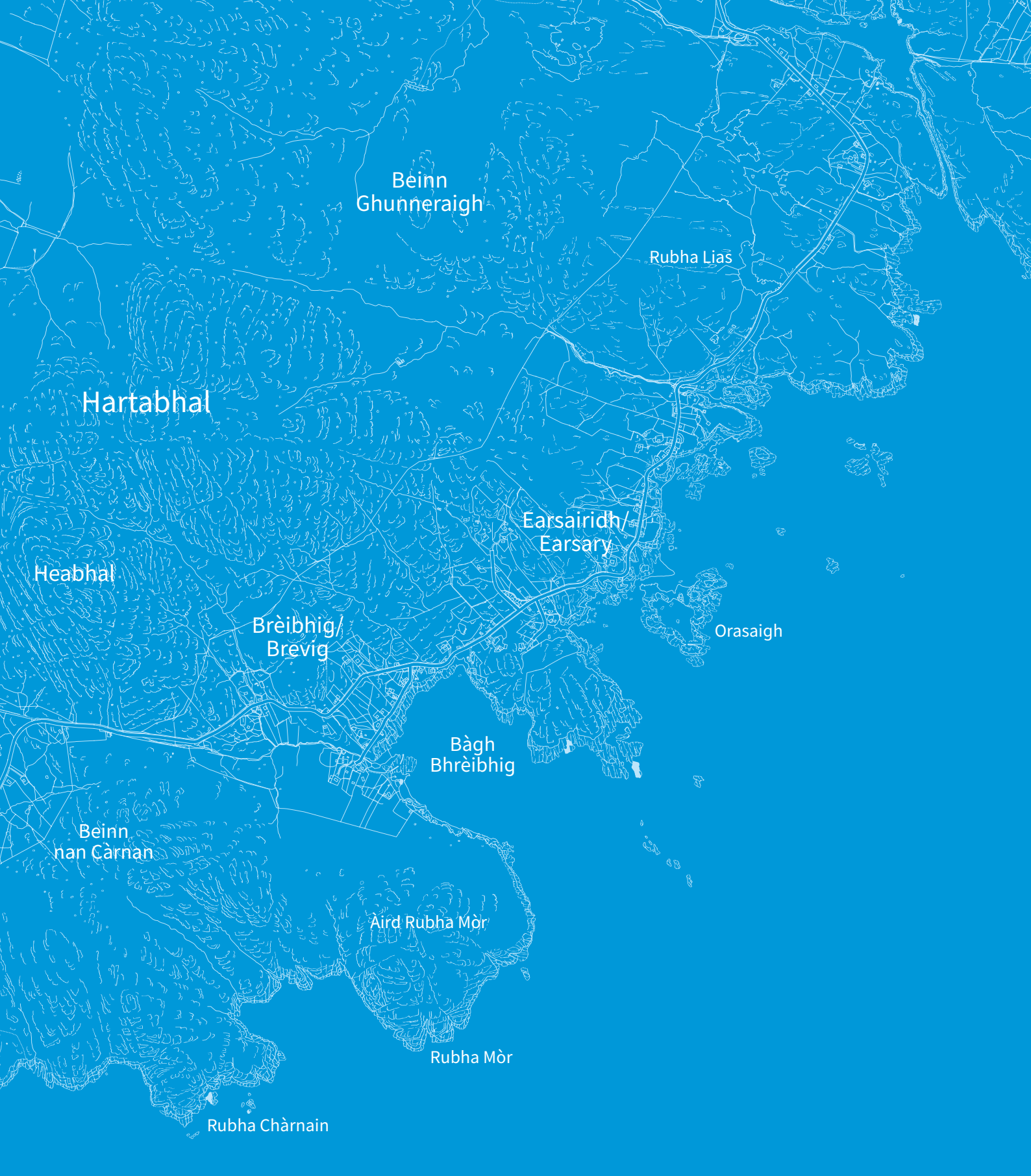
Feart	Ùghdarras	Eisimpleirean
Ainmean-crìche Pàrlamaid na h-Alba	Ùghdarras nan Crìochan	Na h-Eileanan an Iar Co Const
Ainmean-crìche EU	Ùghdarras nan Crìochan	Highlands & Islands Euro Const
Aonadan rianachd ainmichte eile	Luchd-seilbhe/Riaghaltas na h-Alba	

Leas-phàipear B: Beag-fhaclair

Ainm sònrachaidh	Ainm a tha air a thoirt do fheart, togalach no àite a tha ga chomharrachadh bho fheartan no àiteachan eile den aon sheòrsa. Mar eisimpleir, Caisteal Shruighlea.
Ainm dealbhach	Ainm air feart leithid bogsa-litrichean, clach-mhìle no bogsa-fòn a tha a' dealbhachadh nàdar an fhearta.
Stòr-dàta Cruinn-eòlasach Nàiseanta (NGD)	Stòr-dàta anns a bheilear a' gleidheadh dàta a' buntainn ri feartan corporra is crìochan air uachdar na dùthcha.
Àrainneachd a rinneadh le daoine	Nithean is feartan a chaidh a chruthachadh le daoine, a' gabhail a-steach na h-àrainneachd togte.
Àrainneachd nàdarra	Nithean is feartan a chaidh a chruthachadh mar thoradh air gluasad nàdarra (gun bhuidh dhaoine).

Leas-phàipear C: Sgrìobhainnean Buntainneach

- Stiùireadh Glacadh Dàta Geobase-04 an t-Suirbhidh Òrdanais.

Suirbhidh Òrdanais, Adanac Drive, Southampton, United Kingdom, SO16 0AS.

+44 (0)3456 050505 (General enquiries)

+44 (0)2380 056146 (Textphone)

customerservices@os.uk

www.os.uk